

Føroya Sosial-Demokratur

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 17

Lýsingarprísur fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 31. mars 1951

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárid

25. Arg.

Føroya landstýri gongur ímóti tinguinum og gevur heilsölumonnunum teymarnar aftur enn eina tíð í tubbakksmálinum

Formaðurin fyri Føroya javnaðarflokk hevur fingið soljóðandi skriv frá okkara landstýri:

»Visandi til tað, sum frá landstýrinum varð sagt undir viðgerðini av málinum (har varð einki sagt!) um einkarsölu av tubbakk, verður hervið gjørt kunnugt, at landstýrið noyðist at stöðga við at staðfesta lógina av tí, at tað er ógjörlikt at seta tubbaksmonopol á stovn til 1. apríl komandi. Tað tekur long tíð at fyrireika hóskaði gømslurúm, neyðturvulig lán, »bandirolering«, samráðing við ymiskar stórra tubbaksleverandórar og reglur um tann innlendis tubbaks-handilin v. m.

So skjótt hesar fyrireikingar eru greiddar, vil landstýrið fremja málið.

Úttanumsmakk, okkara harrar.
Tú hava at lýstra tingið. Hald-

id nú einaferð orð, Th. Petersen, landstýrismaður. Tygum lupu so ógilt á hitt gamla landstýrið, tí tað framdi ikki tingsins samtyktir. Gerið nú ikki tað sama. (Hvussu er tað forrestin við saneringarlóg-unum? Tær, ið tygum skeldaðu so um ikki vóru samtyktar? Ætla tygum eisini at lata tær liggja í skuffuni?)

Ísland hevur einkarsölu við tubbakk. Gerið sum teir. Duga tit ikki at gera reglugerð, so skriv- ið teirra reglugerð av, til tess sjálvstøðugt fólk kemur til. Ísland hevur skipað sítt tubbakkskæyp. Lærið av tí. Tað kostar eitt frímerki. Tað hevði vist verið mikið betur at reist til Íslands og lært seg at greitt einkarsölumálið enn at fylgja Leif Waagstein til Bretlands.

Harra Thorsten Petersen og Ri-

chard Long, latum okkum siga tykkum háttvirdu landstýrismonnum:

Føroya fólk vil ikki finna seg í tí, um tit fara at royna at sabo- tera tingsins samtyktir.

Læknahúsin á Sandi

Tað verður mikið bæði talað og skrivað í hesum dögum um vánaliga umsting av almennum peningi, og er tað nokk alt ov satt.

Her á Sandi vórðu bygd nýggj

læknahús fyri 6—7 árum síðan. Tá farið varð undir byggingina, hoyrdist millum manna, at onkur »kapasitetur« hevði sagt, at yvir 28.000 kr. skuldu tey ikki kosta. So varð bygt — óútboðið — hvat tey kostaðu, tá ið liðugt skuldi vera, víta óivað teir, ið ráða fyri borgum frá at siga, men tað var ivaleyst nakað væl meir enn sagt varð frammanundan.

Nú, ið vit skriva árið 1951, hoyrist at hesi formentar hús hava verið sýnd, og er hetta sýnið komið til tað úrslit, at húsin krevja ábót, og skal hon kosta 30.000 kr. — tríati túsund krónur. Hetta skal gerast í summar, ivaleyst aftur óútboðið — hetta má kallast, so segði hann Hvalbingurin, eisini ein vegur at fara á húsagang uppá. Sandingur.

Politiskar hugleiðingar

Mangur maður hevur spurt: Hvat er Fólksflokksins hövuðsuppgáva í føroyskum politikki?

Teir hava sagt eitt og annað, men tað er gátuført um teir veruliga hava meint nakað við tí.

Hvat meintu teir t. d. við »fullveldinum«?

Ja, hvør veit. Skuldi tað hent seg, at tað fannst ein Føroyingur, ið tað visti, vildi tað verið stuttligt at sett tann mannin.

So var tað loysingin. —

Hana vóru teir í øllum förum í ferð við at gjøgnumføra, men ikki bar til. Hví tað miseydnadist er nú endiliga komið fram í dagsins ljós. Tað hendi í Thorstein Petersens opinbering á politiskum fundi vesturi í Vágum í fjór. Orðskín var at loysingin ikki kundi takast, tí tikup í Jákupsstovu var ov ungur. (Við hesum kemur so spurningurin: Meintu teir nakað við 21 ára valrættaraldrinum?)

Ov lítið politiskt skúlaðir.

Fólksflokkurin er ein ungur flokkur til tað og møgulega hava tær politiskar royndirnar verið so sveimandi at ílt hevur verið at lagt eina fasta stevnu og tikið eina klára og greiða stöðu til ein so flóktan spurning sum stjórnarspurningin.

At greiða slíka stórflokku er ikki lætt, og áðrenn tað verður gjørt, skal ein hava tikið læru av royndunum. Sjálvt um Thorstein er farin um tey fimti, er tað møgulega hetta hann enn ikki hevur lært. — ja, alt talar fyri at so er.

Hoyr hvat hann sjálvur sigur um henda spurning í bóklingi sínum: Sögubrot og Føroya lands stöða í dag:

»Ein skal læra, so leingi ein livir, EG HAVI NÓGV EFTIR AT LÆRA, men eg lavi eisini roynt at læra av søguni og vóni, at onkur, ið lesur hetta, vil læra at finna sær eina fasta stöðu, okkara josturlandi til frama.«

Læruna um eina fasta stöðu, er óivað nakað av tí nógv, ið Thorstein hevur eftir at læra, — ja, fyri so vilt kann tað prógvast.

og prógvið er her:

Tað er langt frá okkum at lúgva nakað uppá Thorstein, og fyri at eingin skal halda at tað sum vit siga er

»uppspin« frá okkum, skulu vit prógva tað við hansara egnu orðum. (Thorstein hevur eins og vit onnur gott av at lesa uppafur, tað hann sjálvur hevur skrivað. Og tygum, hr. varalögmaður, um tygum hava hug at takka okkum fyri, at vit eru so góðir við tygum, at kosta prentsvertu, pappir og annað fyri at breiða orð tygara út um landið, so er tað einki at takka fyri. Fyri Dagblaðið er »eftertryk strengt forbudt« óivað galdandi fyri alt sum Thorstein áður hevur sagt).

Hesi eru orð hansara:

... Okkara bardagi er móti sambandinum ...

... hövuðsuppgáva okkara í føroyskum politikki er at troðka sambandið burtur úr øllum álitisstørvum her á landi ...

Hetta var stöða Thorsteins í oktober mánaði 1950.

Stöða hansara 2 mánaði seinni — hin 7. dec. 1950 — var, at hann, saman við øllum sínum monum, »troðkaði sambandið burtur úr øllum álitisstørvum«.

Framh. á 2. s.

Tíðindabræv

Híðani úr Høvi frættist sjáldan nakað og eg vil tí royna at skriva tykkum nokkur orð.

Jörðin varð útskift her fyri nokkrum árum síðan og var tað ætlanin, at dyrkingarvegur skuldi gerast, so teir menn, ið finga alla jörð sína óhögliga, skuldu fáa veg til. Hesir vegir eru enn ikki ústungnir, hvat hevur orsakað, at menn hava mist ómetiliga nógv hesi ár, tá eingi tóð hava fingist til traðirnar til eplaveltingina. Tað mátti ikki verið loyviligt at gjørt soleiðis móti monnum.

Nú er vegur gjördur oman á stöðna (havnina). Hann er 5 m breiður og er ófóra nossligur gjördur; menn ætla hann at kosta 24.000 kr.

Nýtt sóknarstýri varð valt í des. s. á. Teir eru: Mikkjal Jespersen, form., Hans R. Berg n.form., D. J. Tausen, Jaspur Tausen og Alexius Midjord.

Skattaprosentið er sum vant 5; gott 17.000 kr. eru álíknaðar.

Hovbingar hava arbeitt nógv í Vági hetta farna árið. Bilur hevur koyrt arbeiðsfólkið til Vágs um morgnarnar og aftur úr Vági um kvöldið; arbeiðsgevarin hevur góðið bilpeningin. Eisini í Høvi hevur nógv arbeiði verið: Dahl úr Vági hevur sent fisk til Høvs at vaska og turka, fleiri sluppir hava landað fisk sín her.

Útróður hevur púra eingin verið.

Hovgrímur er farin til Íslands. Njarðlingur er í Klaksvík og fer motorin umvaldan. Fagriklettur skal til Íslands fyrsta dagin.

Postmaðurin Johan Wilhelm er fráfarin við eftirlit, 65 ára gamal, aftaná at hava rókt starv sítt við lit yvir 40 ár. Í staðin koyrir nú bilur við postinum 2 dagar um vikuna.

Sum øll vita, sigla lögtingsskipini ikki til Høvs, so alt góðs fer upp í Vági. Nú vegasamband er, skuldi ein ventast, at alt góðs fekkst skjótt higar, men so er ikki, vit fáa ikki góðsið til Høvs fyrr enn eina viku aftaná at tað er komið til Vágs — og tá stendur væl til. Tað er ikki smávegis, ið fer til spillis fyri okkum í havnapakkhúsinum í Vági. Vit mugu hava rætt at krevja, at avgreiðslumaðurin fyri lögtingsskipiniskal siga okkum frá við tað sama góðsið er komið til Vágs, og ið hvussu er má hann senda tað í mjólka-bátinum ella við postbilinum.

Í nógv ár hava 2 telefonlinjur gingið til Høvs, millum Tvöroyri og Vág. Nú hava teir strekt fleiri nýggjar linjur millum Tvöroyri og Vág og samstundis kvett ta eina linjusambandið vit hövdu. Men tað er ikki nóg mikið við tí, teir ætla eisini at kvetta móti Tvöroyri, so vit skulu bert kunna tosa um Vág. Lögtingið eigur telefonverk- ið; teir byggja borg í Havn, strekkja fleiri nýggjar linjur í Suðuroy millum báðar hövuðsbygdirnar, lögtings-skatturin veksur, og vit, ið skulu gjalda okkara part, okkum verður næstan noktað at tosa í telefonini.

Meiri kundi verið skrivað, men lat hetta vera nóg mikið hesi ferð.

Við heilsan tíðindamaður.

IKKI 150, MEN 300 KR.

Tá Sosialurin metti Thorsteins Petersens og Kristian Djurhuusar tollin á fiskimannaútgerðina til 150 kr. á fiskimannaútgerðina til 150 kr., er hetta skeið. Eg havi rætt nú gjørt meg við klæði til trolfiskiskaps.

Ikki eitt oyra undir 300 kr. er Th. Petersens og Kristian Djurhuusar gáva til fiskimannin — tað vil siga meiri út av lúmanum.

R. J. fiskimaður.

SAMBANDIÐ AVTOFTAÐ

Sambandinum stóð í boði at fáa 2 sambandsmenn í landstýrið móti 2 javnaðarmonnum og einum sjálvstýrismanni.

Men hetta havnaðu sambandsmenn. Men fyri lögmannsfjórðina til sín fekk Kristian Djurhuus sínar menn at avreiða sambandið við húð og hár til fólksflokkin við at vera við til at seta landstýri við bara einum hálvum sambandsmanni millum 2 erka fólka-

flokksmenn.

Hesir báðir hava nú fyri eina tíð, meðan alt skal verða smíðað, sett sambandslögmannin út av spælinum við at senda haann burtur til Ameriku at vísa lögmannskurluna.

Nú er Th. P. lögmaður og R. Long varalögmaður — sambandið uttandura.

Hvat man nú gamli Andrass lögmaður hugsa?